

Wargowo_2
Karta wywiadu etnograficznego

Metryczka miejscowości		
Powiat	obornicki	
Gmina	Oborniki	
Miejscowość	Wargowo	

Metryczka wywiadu			
Data realizacji	15.11.2013 r.	Miejsce wykonania	Dom informatora
Czas trwania	00:28:52	Forma i wielkość	Plik audio: 13,2 MB
Przeprowadzający	AR	Komentarz	Wywiad został przerwany w trakcie

Metryczka informatorów				
Kod	Płeć (K/M)	Wiek	Funkcja społeczna	Komentarz
OB_WA_002	K	b.d.		
OB_WA_002	M	b.d.		

Informacje etnograficzne	
<i>Tematyka</i>	<i>Pozyskane informacje (ew. cytaty)</i>
I. Toponomastyka i etnonimy	
Nazwy miejscowości (historyczne; zwyczajowe)	<p>Historyczne? nie, tylko w czasie okupacji Niemcy zmienili nazwę na Wargau, przez 2-3 lata, ale to była w całej Wielkopolsce taka ten, takie coś (...). Tzn. ja wiem historycznie jak skąd się nazwa wzięła, ale nie powiedzmy etnograficznie, nazwa prawdopodobnie od hrabia de Warg, który gdzieś tam tysiąc dwieście z kawałkiem jest wspominany na łamach, w bulii jakiejś diecezjalnej, albo od Wargowskich, którzy także mieli tu posiadłości w terenie, a to już jest później, koło XVI, XVII wieku.</p>
Nazwy lokalne (przysiółków, części wsi, pól, łąk, pojedynczych gospodarstw)	<p>To wie pani co, to np. na część która jest tutaj jest na północy to Huby, mówią na to. Gdzie pani pojedzie, do tej Bogusi, huby, wśród niektórych mieszkańców funkcjonuje Huby. Do dzisiaj jest to huby. To jest administracyjny podział, ale mieszkańcy tego nie używają, takiego podziału.</p> <p>Wargowo drugie (...) ta część bliżej Obornik, to co pani ma tutaj określone jako Wargowo drugie, na to mówiono Huby, mówi się Huby", "na pewną dróżkę mówi się Kolejka, była tam kiedyś kolejka wąskotorowa (...) tak zwana (...) to jest to, bo to jest jeszcze ślad dawnej kolejki, która prowadziła do, gdzie jest Objezierze? tu jest Objezierze. To jest tak zwana Kolejka, ta dróżka, ale to powiedzmy zasiedziali mieszkańcy używają tej nazwy, Kolejka. jest jedna nazwa (...) ale to w sąsiedniej miejscowości, Wargowo, Kowalewko, tzw. Kisy, to są dawna żwirownia, na to się mówi Kisy, obok jest młyn (...) to w tym miejscu, to Kisy tak zwane.</p>
Nazwy topograficzne (cieków wodnych, stawów, wzniesień, obszarów)	Brak informacji.

leśnych, toń wodnych, uroczysk)	
Nazwy pojedynczych obiektów przyrody żywej i nieożywionej (pojedynczych drzew i głązów narzutowych)	Przy szkole jest tylko stara lipa, która jest pomnikiem przyrody. To w świadomości mieszkańców nie jest. Nie, nie, to to nie jest tam w świadomości mieszkańców, nie ma czegoś takiego, tu jest zbyt wymieszana, ta część, w której jesteśmy jest absolutnie nowa, ona powstała po II wojnie światowej, była pani pewnie w pałacu, w domu kultury, to są dawne PGR-y, tam jest absolutnie ludność wymieszana, która napłynęła po wojnie.
Endonimy (nazwy własne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji.
Egzonimy (nazwy zewnętrzne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji.
II. Folklor dawny i inne zjawiska kulturowe	
Podania (opowieści) o wydarzeniach lokalnych	Nie, historycznie tylko, chyba że mój syn by coś znał, jako że to jest lepszy znawca, interesuje się tymi sprawami, poproszę go. To jest zbyt wymieszana miejscowość, żeby takie rzeczy istniały, nie ma starych mieszkańców (..) nie ma kogoś, kto mieszka powiedzmy od pokoleń (...) najstarsze rodziny, sądzę, są od 100-120 lat w Wargowie, nie ma nikogo starszego.
Tradycyjne obrzędy (także te związane z tradycjami religijnymi) doroczne	
1.	<p>św. Andrzeja (Andrzejki)/św. Katarzyny (Katarzynki)</p> <p>Natomiast teraz właśnie za władztwa pani Ireny najczęściej w andrzejki odbywają się albo spotkania wszystkich mieszkańców, zapraszane są, albo urządzamy dni seniora, no żeby jakoś to powiązać ze wszystkim, ale odbywają się i andrzejki często nawet sylwester, podkoziołek i to jest wszystko na świetlicy, bo innego pomieszczenia nie ma tutaj, to znaczy no mamy tzw. Gryszczeniówkę tu na hubach, taki hotel turystyczny, bardzo ładny, zresztą prowadzony przez byłych nauczycieli szkoły w Objezierzu i już teraz przez ich dzieci,</p>

		stąd nazwa Gryszczeniówka, bo państwo się nazywają Gryszczenia i oni też urządzają, zresztą tam są różne przyjęcia, tak samo jak u nas w świetlicy, że np. w maju w świetlicy najczęściej (...) odbywają się np. komunie i takie inne różne rzeczy.
2.	św. Marcina/11 listopada	Brak informacji.
3.	Adwent	Brak informacji.
4.	św. Mikołaja (Mikołajki)	Tak mikołajki dla dzieci, no zawsze wiadomo, że we wrześniu musiało być pasowanie pierwszoklasistów, dzień dziecka, tego typu imprezy zawsze się odbywały w szkole, ale również imprezy specjalne dla dzieci nieraz, tam przychodziły, że "a proszę pani dyrektor my byśmy tak wosku sobie polali", no dobrze zrobimy sobie przyjęcie, trwało ono gdzieś tam od godziny 3, 4 do 7, rodzice przyjeżdżali po dzieci, nie, czy tam ktoś znajomy odwoził, bo jednak do tej Nieczajny to kawałek drogi i nikt by dziecka wieczorem nie puścił w listopadzie. Tylko w świetlicy się odbywają, jako że szkoła, ja nie mieszkam właśnie od 2003 roku w szkole już, szkoła została początkowo miało być coś innego, jak była likwidacja szkoły, a potem stały się to mieszkania socjalne i tyle, że tam ciągle gości policja i straż miejska, to co ja wiem.
5.	Wigilia	Brak informacji.
6.	Pierwsze i Drugie Święto Bożego Narodzenia	Brak informacji.
7.	Sylwester/Nowy Rok	Brak informacji.
8.	Trzech Króli	Brak informacji.
9.	Kolędnicy	Brak informacji.
10.	MB Gromnicznej	Brak informacji.
11.	Karnawał, tłusty czwartek, koniec	Brak informacji.

	karnawału	
12.	Topienie Marzanny	Brak informacji.
13.	Środa Popielcowa	Brak informacji.
14.	Śródpoście	Brak informacji.
15.	Niedziela Palmowa	Najczęściej palmy robi się samemu.
16.	Triduum Paschalne	Brak informacji.
17.	Wielkanoc (święcenie koszyczka)/Niedziela Wielkanocna	Brak informacji.
18.	Poniedziałek Wielkanocny	Brak informacji.
19.	Zielone Świątki	Brak informacji.
20.	Boże Ciało	Brak informacji.
21.	św. Jana	Brak informacji.
22.	MB Zielnej	Brak informacji.
23.	MB Siewnej	Brak informacji.
24.	Dzień Wszystkich Świętych/Dzień Zaduszny	Brak informacji.
25.	Inne tradycyjne wydarzenia doroczne (cykliczne) istotne dla informatora	Brak informacji.
Tradycyjne obrzędy rodzinne i okolicznościowe		
1.	Narodziny i chrzest	Brak informacji.
2.	Ślub i wesele	Brak informacji.
3.	Śmierć i pogrzeb	Brak informacji.
4.	Inne zjawiska	Brak informacji.

<p>Zespoły i tradycje folklorystyczne, śpiewacze, muzyczne, w tym: przeglądy i festiwale oraz twórcy słowa</p>	<p>Brak informacji.</p>
<p>Tradycje kulinarne, w tym: produkt regionalny i lokalny, potrawy świąteczne, przepisy</p>	<p>To znaczy panie tutaj z koła gospodyń Wargowianki tak zwane, no słyną z tego, że na wszystkich imprezach w gminie, pieką plynclze poznańskie, z tego bardzo słyną i bardzo chętnie wszyscy konsumują (...) tak jako produkt regionalny ma być, no ale to tylko dlatego, że no są takie dziewczyny, które potrafią.</p>
<p>III. Tradycje rękodzielnicze</p>	
<p>Tradycje wytwórczości rękodzielniczej, sztuki ludowej oraz artystów nieprofesjonalnych</p>	<p>To znaczy ja znam panią, która bardzo ładnie haftuje, w świetlicy np. wisi jej praca wyhaftowana, a takiego czegoś nie. Nie było żadnych, powiedzmy, takie typu zakładów kowalstwo, rymarstwo, nie było tego, to znaczy kiedyś przy pałacu istniał, istniało kowalstwo, snycerstwo, dla potrzeb pałacu, ale to jeszcze na przełomie XIX/XX wieku, to było po prostu jak zakład usługowy dla pałacu, dla majątku, ale tak nie.</p>
<p>IV. Przejawy religijności tradycyjnej</p>	
<p>1.</p>	<p>Kapliczki i krzyże w miejscowości (okoliczności powstania, rok fundacji, fundatorzy)</p> <p>Jadąc od jedenastki jest przy (), przy [...], przy [...]. Czwarta jest przy świetlicy i piąta jest tu prywatna taka. Krzyż mamy jeden na wsi, który jest na miejscu dawnego cmentarza cholerycznego (...) kapliczki są jeszcze raz [...], 4 kapliczki są na wsiach, przy gospodarstwach. Tu na Wargowo drugim... przy świetlicy, jest przy świetlicy kapliczka jeszcze, czyli 5 kapliczek, jeden krzyż. I tutaj u prywatna (...) swego czasu ponoć był krzyż przy szkole, na polu już teraz [...], ale to jeszcze Niemcy zniszczyli. (...) O krzyżu mówimy? tu przy szkole był jeszcze jeden krzyż kiedyś, w staruch mapach przedwojennych pani znajdzie, czyli tu mamy 4 kapliczki i 1 kapliczka przy świetlicy, czyli tu mamy 5 kapliczek, kapliczki były stawiane raczej indywidualnie przez właścicieli</p>

		<p>gospodarstw w różnych tam intencjach, nie, ale do tej pory, że tak powiem, dbają o nie, odświeżają własnym sumptem. O kapliczkach wiersze powstają tam różne tam, nieraz nabożeństwa majowe, pod niektórymi, się odbywają. Mamy takiego w Obornikach domorosłego poetę, który bardzo lubi właśnie pisać i dużo wierszy mam jego o Wargowie. Yo jest pan, który mieszka w Obornikach, bawi się poezją i pisuje wiersze, bo on i zdjęcia piękne robi (...) i tu jest ten krzyż, o którym syn mówił, na tym byłym cmentarzu (...).</p> <p>Stary cmentarz, właściwie to jest miejsce po cmentarzu, w opowieściach ludzi i w tym miejscu stoi krzyż, że tam kiedyś, jak panowała cholera, bodajże na początku XIX wieku, chowano ludzi, ale to jest już teraz pole normalne, Bo krzyż stoi tylko przy drodze, nie, samego cmentarza jako cmentarza, nie ma.</p>
2.	Miejsca cudowne (święte drzewa, gaje, źródelka)	Brak informacji.
3.	Święte figury, obrazy, rzeźby	Ale to dalej znacznie od nas, jest tu, aha tu jest tak zwana Dębina jeszcze, przed (...) Objezierzem i jest drzewo na którym jest przybity od wielu, wielu lat, to od dzieciaka jeszcze pamiętam, obraz jakiś tam święty i to wisi, nie wiem z jakiego powodu... na tym rozdrożu (...). Ale to bardziej związane jest z Objezierzem, jakieś tam były wieści.
4.	Miejsca kultu religijnego	Brak informacji.
5.	Lokalne tradycje pielgrzymowania	Brak informacji.
6.	Lokalne odpusty	Znaczący Wargowo jest specyficzną wioską, należy do dwóch parafii- do Objezierza i do Chludowa, to jest tam podział dworski jeszcze został i mówią szczerze, no ta część należy do Chludowa, tam gdzie pani była z panią sołtys, już należy do parafii Objezierza, także nie ma jakiejś tam jednej wspólnej

parafii, jednego kościoła, nie, to jest wszystko rozbite.

Zawsze tak Wargowo było podzielone, nawet jak swego czasu do lekarzy, to np. tu ta część należała, często jeździła do Chludowa, natomiast szkoła i czworaki pegerowskie do Objezierza, a tzw. huby do Obornik. To wynika po prostu z podziału wynikającego, Wargowo było kiedyś tzw. obszarem dworskim i część tego obszaru dworskiego została sprzedana na rzecz majątku w Chludowie, m.in. ta część i ten podział, po prostu, z momentem sprzedania na początku XX wieku został. Czyli ci, którzy, te tereny które zostały sprzedane do Chludowa, przynależą ze wszystkim do Chludowa, to co zostało przynależy do Objezierza tradycyjnie, nie. Albo np. przed laty, jeszcze jak pracowałam, to ta część Wargowa, w związku z tym, że w szkole była religia, jeździła do szkoły do Chludowa, dzieci jeździły, natomiast pozostałe, to było Wargowo, huby i czworaki, jak my mówimy tak popularnie i PGRy, natomiast to w związku z religią (...) zupełnie podzielona, teraz właśnie dopiero jakoś się konsoliduje to wszystko łącznie (...) nie ma jeszcze zabudowy pełnej. To ma też przełożenie na aktywność mieszkańców.

Odpust: jest w Chludowie (...)to znaczy odpusty, wie pani co, jako odpusty, nie ma czegoś takiego powiedzmy jak w Polsce centralnej, wschodniej, czy południowej, że to jest tam fantazja niewielka, to jest jeden dwa stragany, jeżeli są w ogóle w tej chwili, nie, jakieś tam, że tak powiem pierdółki dla dzieciaków i to wszystko, nie, np. w Objezierzu jest to święto pod koniec sierpnia, bo to jest nasza dawna parafia, z okazji św. Bartłomieja, który jest patronem tego kościoła. Próbuje się pewne tradycje tutaj wprowadzić, że tak powiem, znaczy jeżeli tradycje można wprowadzić, typu majowe pod krzyżem, to pani sołtys, dni Wargowa (...) nie, nie, to jest troszkę na siłę wszystko, nie.

V. Lokalne uroczystości i obchody świeckie

1.	Dożynki	<p>Jako dożynki wiejskie, nie istnieje coś takiego, istnieją, powiedzmy, w postaci dożynek parafialnych... i gminnych, co jakiś czas gminne.</p> <p>W jednej i drugiej parafii, gminnych czy powiatowych, ale to mówiąc szczerze, tym pasjonują się tylko rolnicy, owszem ludzie jeżdżą na dożynki i to zostało, ale wszyscy zakładają, że to jest problem rolników, a rolnicy już w tej chwili na tej wsi są w znacznej mniejszości, to jednak jest miejscowość podmiejska już, to nie jest tradycyjna wieś. Proszę panią, ja mieszkam w Wargowie od 73 roku, ja jestem poznanianką. To jest wieś pegeerowska przede wszystkim, popegeerowska obecnie i nie było tej tradycji. Nigdy nie było. Tu nie było, tu jest zbyt dużo napływowych ludzi, to jest wszystko przemieszane różne kultury, zwyczaje, pegeerowskich, spółdzielczych. Nie pamiętam, żeby PGR-y robiły dożynki jakieś wielkie.</p>
2.	Dni gminy/wsi	<p>Dni Wargowa: tak, dwudziestego... zawsze w ostatnią sobotę września, w związku z rocznicą otwarcia świetlicy; to jest takie, powiedzmy, od kilku lat pani sołtys prowadzi, przychodzą ludzie, jakieś tam pogaduszki, wystąpienie pani sołtys na temat Wargowa, zabawa do tego, występy. Powiem pani tak, na pół tysiąca mieszkańców może przychodzi pięćdziesięciu, trzydziestu; nieraz jakieś tam występy; no w zależności, są nieraz większe, ale...; świecka tradycja; no to właśnie pani sołtys wprowadza, bo i dni seniora wprowadziła i takie wszystkie, poprzedni sołtysi nie.</p>
3.	Lokalne festyny	<p>Może przy parafii w Chłudowie, parafiady tak zwane. Festyn jest zawsze po tak zwanych zielonych wakacjach, które trochę tutaj jest wśród mieszkańców nauczycieli i wtedy gdzieś przez tydzień zajmują się dziećmi, jeżdżą na wycieczki i na końcu jest tak zwany festyn rodzinny dla dzieci i ich rodziców, jakieś tam zawody sportowe.</p>

		Nie ma tradycji, że tak powiem, obchodzenia różnych rzeczy.
4.	Inne (np. organizowane przez szkoły, KGW, Domy Ludowe, Ośrodki Kultury)	<p>Koło Gospodarnych Wargowianek: jest Koło Gospodarnych Wargowianek, ale to jest współczesna rzecz całkowicie.</p> <p>Szkoła: pierwsza szkoła w Wargowie, żeby nie pomyliła, (...) powstała w 1846 roku i to powstała właśnie na hubach.</p> <p>Budynek ten istnieje, w świetlicy nawet jest malunek jego, dziś jest tam są mieszkania prywatne i to była pierwsza szkoła, dopiero jak państwo Żółtowski przejęli Wargowo, zaczęła się rozbudowa tego Wargowa przy pałacu, to znaczy w ogóle sam budynek pałacu powstał wtedy, bo przedtem był inny. To w latach 1911-1914 trwała budowa szkoły drugiej, właśnie tej szkoły, w której ja uczyłam. Powstała bardzo ładna z czerwonej cegły i od 1914 do 2002 roku szkoła istniała, ze względu na zmniejszoną liczbę dzieci szkołę zamknięto, dziś dowozi się dzieci do Objezierza. Jak ja przyszedłam w 73 roku, szkoła była już punktem filialnym, początkowo Obornik, a potem Objezierza, z klasami 1-4, dopiero po kilku latach stała się pełną szkołą, z klasami 1-8. Ja na emeryturę odeszłam w roku 97, 1997 (...) tak 24 byłam na stanowisku. Chodziły dzieci z Wargowa tzw. pierwszego, czyli tego peegerowskiego i z drugiego, z Hubów, no kilkoro dzieci zawsze tu stąd też było, z tego Wargowa, dzieci z Kowalewka i z Nieczajny, autobus dowoził te dzieci, to wszystko co mam do powiedzenia"</p> <p>"[zabawy] nie tylko dla dzieci, dla rodziców się odbywały, zawsze chętnie odwiedzane, jako że byliśmy no jedynym punktem wtedy, w którym mogło się coś odbywać, spotkania z ciekawymi ludźmi, no nie umiem powiedzieć co jeszcze...zabawy, zawsze zabawa karnawałowa, bo to już komitet rodzicielski zawsze organizował taką, często były to również zabawy na koniec karnawału, nie było sylwestrowych zabaw. Łączyło się to z tym, że początkowo jak szkoła była filią jeszcze, gdzie były klasy 1-4, to na piętrze mieszkali lokatorzy, zazwyczaj byli to ludzie związani ze szkolnictwem, co prawda</p>

		<p>nie uczyli w tej szkole, ale np. jeden z wiceburmistrzów późniejszych mieszkań, którego żona była przedszkolanką, z tego co ja pamiętam, mieszkała pani która, z rodziną która pracowała w szkole nr 2 w Obornikach i dopiero jak staliśmy się pełną szkołą, po pełnym remoncie, po założeniu centralnego ogrzewania, po dobudowie sanitariatów, przestali mieszkać lokatorzy, byłam jedynym lokatorem, który mieszkał w tej szkole, także no pewnie te zabawy byłyby przeszkadzały tym lokatorom, dopiero właśnie one się zaczęły później jak już szkoła była samodzielną placówką.</p>
--	--	---